

Emberhalászat

Vitorla közösségvezető-képző, 2. hétvége, evangelizáció modul

GYURIS GELLÉRT
2016. június 2.

οὐ γὰρ ἐπαισχύνομαι τὸ εὐαγγέλιον,
δύναμις γὰρ θεοῦ ἐστὶν
εἰς σωτηρίαν παντὶ τῷ πιστεύοντι
Róm 1,16

Előszó

Jézus bizonyára számos foglalkozású embert ismert Izraelben – kertészeket, szőlőműveseket, mesterembereket, sátorkészítőket, stb. – de legtöbb ismert tanítványát mégis a halászok közül választotta, és nem titkolta, hogy hasonlóságot lát a halászat és az evangelizáció, vagyis az „emberhalászat” között.

Miért kedvelte Jézus a halászokat?

Talán azért, mert a földműves, a mesterember kitanulja a mesterségét, dolgozik és látja munkája gyümölcsét. Kitaposott utakon jár. A tavi halász azonban minden nap a mély vízre evez (vö.: Lk 5,4) és ismeretlen vizekbe veti ki a hálóját, remélve, hogy van ott éppen hal. A halász ismeretlen utakon jár.

Az tud emberhalász lenni, aki Mózeshez hasonlóan mer „túlmenni a puszta határán” (Kiv 3,1), aki minden egyes emberért mer belevágni az ismeretlenbe, mely nem áll a hatalma alatt.

1. Az evangelizáció küldetése

Magyarországon a mi generációnk az evangelizációt egy olyan új feladatnak éli meg, amit azelőtt az Egyház nem tett, valami új és ismeretlen kihívást látunk benne.

Valójában a legrégebbi és legalapvetőbb küldetésünkről van szó, de hogy azzá váljon, nem elég felvenni a feladatok sorába, hanem valódi gondolkodásbeli megújulásra kell átmennie a személyiségünknek, a közösségeinknek, plébániáinknak és egyházmegyéinknek.

„Ecclesia evangelizandi causa exstat – Az Egyház létének oka az evangelizáció”¹ – mondja VI. Pál pápa a zsinat után.

Hogy e változás megtörténjen, a zsinat utáni pápák új evangelizációt hirdettek meg.

Új evangelizáció

Miért nevezi az Egyház újnak ezt az evangelizációt? Sokan sokféle igényből vágnak egy új típusú evangelizációra. Vannak, akik valami új evangéliumot várnak az egyháztól: egy könnyített, komfortos evangéliumot, mentve minden radikalizmustól. Nem kevesen vannak, akik más vallások elemeire nyitott, velük vegyített tanítást várnak az új evangelizációtól. Mások sze-

rint az új médiamódszerek miatt szükséges új evangelizációról beszélnünk.

A II. Vatikáni Zsinaton az egyház figyelme a népekhez – ad gentes – szóló küldetésre irányult, melyre a MISSZIÓ kifejezést használta. VI. Pál már az EVANGELIZÁLNI² kifejezést kedvelte, és közben egyre világosabbá vált, hogy a népekhez szóló misszió háttérországba megszűnik, ezért ÚJRA-EVANGELIZÁLÁSRA szorul a hagyományos keresztény világ. Míg a népek felé szóló misszióban az ELŐ-EVANGELIZÁCIÓNAK, azaz az inkulturálódás előkészítő idejének van nagyobb jelentősége, addig az újra-evangelizálásban az ELSŐ-EVANGELIZÁCIÓ, vagyis a hit első hirdetése az elveszett kincs.

II. János Pál ideje alatt honosodott meg az új EVANGELIZÁCIÓ kifejezés, mely a népek missziójának és a hitét veszített megkeresztelték újra-evangelizálásának alapvető megújítását jelenti. A legáltalánosabb összefoglaló szintén II. János Páltól származik: „az új evangelizáció új a lelkesedésében, új a módszereiben, új a kifejezés módjában.”³

Isten ma egy új evangelizációs időt, καιρός-t készít elő, ami attól új, hogy amikor kibontakozik:

– **Új lendülettel és lelkesedéssel történik.** Ez a lendület pedig nem más, mint a pünkösdi Szentlélek által táplált tűz, lelkesedés és lendület. Egy olyan evangelizáció, ahol a Lélek a főszereplő⁴, mert ő győzi meg a világot a bűnről és az evangéliumról és Ő téríti meg. Olyan evangelizátorok hordozzák ezt az új evangelizációt, akik nem akarnak a maguk erejéből téríteni vagy meggyőzni – szemben állva ezzel az elmúlt századok intellektualista evangelizációjával –, hanem megengedik Istennek azt, amit csak Ő tud megtenni: megérinteni, megtéríteni és újjászülni a szíveket. Visszaadják Istennek a neki járó helyet az evangelizációban is.⁵ És ettől

2. „evangelizatione” EN 2

3. II. János Pál, Haiti, 1983. március 24., a Latin-Amerikai püspököknek szóló beszéd

4. A RM III. fejezetének címe a nem magyar fordításokban: „Spiritus Sanctus primas agens in missione”; Valamint VI. Pál mondja: „a Szentlélek az evangelizáció fő munkálója – Spiritum Sanctum in propagatione Evangelii primas agere.” (EN 75)

5. „Az evangelizáció jó módszerei fontosak, de soha, a legkiválóbb módszerek sem pótolhatják a Szentlélek csendes munkáját. Bármekkora legyen is a hithirdető tudása, mindez semmi, ha a Szentlélek nem kíséri. Önélküle a leghatásosabb érvelés sem ér semmit. A

1. EN 14, KÁD 46

lesz nagy lelkesedésük és lendületük: mert meglátják Isten nagy tetteit. A dinamizmus, az erő, a lendület, a lelkesedés a Szentlélekből fakad. *Az új evangelizáció mozgatórugója a Szentlélek.*

– **Új a kifejezőmódja, a nyelvezete; máshogy, figyelemfelkeltő módon szólal meg a világban.** Az egyházi beszédeink hiába igazak, mégis ódon és dohos illatot árasztanak magukból. Az evangélium ellenségei pedig igyekeznek elhíttetni velünk, hogy már beszélnünk sem kell a jó hírről. Egy új evangelizátor nemzedék után kiállt e szükség. A világ híreit riporterek közvetítik, de az evangélium jó hírét riporterek nem képesek átadni: a tanítókra, akik nem ismerik Isten közvetlenül, nem kíváncsi a világ. Tanukra van szükség, akik találkoztak Istennel, ismerik Őt és be tudják mutatni Őt személyesen a világnak és el tudnak vezetni a Vele való találkozásra. A tanuk másképpen beszélnek. Ezek azok a tanúk, akiknek tettei és szavai figyelemfelkeltőek, bátrak és életteli teliek, mert maguk is üzenetté lesznek. *Az új evangelizáció a tanuk ajkáról szól új nyelven.*

– **Új módszereket alkalmaz.** Az Egyház hagyományos módszereiről vizsgaeredményt a mai egyházi helyzet állít ki. Nem az evangéliumot kell megváltoztatni, hanem a módszert, ahogy hirdetjük: nem elég csupán nevelni, előbb megtérésre kell vezetni; nem elég csupán a katekézisz, előbb a kérügma is kell; nem elég csupán megismertetni az igazságot, találkozásra kell vezetni; nem elég hallgatni, részessé kell válni; nem elég szemlélni, tapasztalni kell; nem elég csupán felismerni, döntenet is kell; nem elég csupán az értelmet megszólítani, a teljes embert kell az üzenet elérje...

Mikor lesz képes a Katolikus Egyház így evangelizálni? Amikor egészen megújul. Az új evangelizáció az egyház gyökeres megújulása, nem csupán egy aktuális éves program. Mivel az Egyház az evangelizációért létezik”, az egyetlen küldetést újra középpontba állítani azt is jelenti, hogy az evangelizáció majd elrendezi a kevésbé fontos dolgokat az egyházban. Az

legcsodálatosabb szociológiai vagy pszichológiai rendszerek is értéktelenek a Szentlélek segítségével. [...] A Szentléleknek az egész egyház életében döntő szerepe van, de elsősorban az evangelizációs küldetésben nyilatkozik meg. Nem ok nélkül kezdődik az evangelizáció a Szentlélek sugallatára Pünkösöd hajnalán.” EN 75

evangelizációért magáért kell megújulnia az egyháznak, különben nem lesz képes rá.

Az új evangelizáció tehát valami új, nem régi programok leporolt és átcsomagolt változata, amit jövőre majd ismét átcsomagolhatunk. Az új evangelizáció új, mert új dolgokat cselekszünk benne, olyanokat, amiket a közelmúltban mi, katolikusok nem tettünk... Az új evangelizáció új, mely arra tanít, hogy elismerjük, nem tökéletes a pasztorációnk, változásra szorulunk.

Az új evangelizáció sürgető volta

Hogy az Egyház azért létezik, hogy evangelizáljon, nem kétséges:

– Isten azért választott egy népet, hogy benne nyerjen áldást a föld minden népe (vö.: Ter 12,3b).

– Jézus azért hirdeti az Isten országát, „ὅτι ἐπὶ τοῦτο ἀπεστάλην, mert ezért küldettem” (Lk 4,43) – mondja.

– Jézus azért választott tanítványokat, „ἵνα ᾧσιν μετ’ αὐτοῦ καὶ ἵνα ἀποστέλλῃ αὐτοὺς κηρῦσσειν – hogy vele legyenek és, hogy elküldje őket hirdetni” (Mk 3,14).

– Jézus végrendeletszerű nagy parancsa, hogy az egész világon hirdessük az evangéliumot minden teremtménynek (Mk 16,15).

– Ezért kiállt fel Pál apostol: „οὐαὶ – Jaj nekem, ha nem evangelizálok” (1Kor 9,16).

– Ezt a hagyományt őrizte tisztán az öskeresztény egyház a hatalommal való térítés korszakáig.

– Így tanítanak a mostani pápák is: „Az evangélium továbbadása szükséges, egyedülálló, mással nem helyettesíthető munka. Nem tűri sem az indifferentizmust, sem a szinkretizmust, sem a hit átalakítását: mert tőle függ az emberek üdvössége.”⁶ „Itt az ideje, minden egyházi erőt be kell vetni az emberiség új evangelizálására és a missziók segítésére. Egyetlen krisztushívő, az Egyház semmilyen intézménye sem vonhatja ki magát a legfőbb parancs alól: Krisztust kell hirdetnünk minden népnek.”⁷

Figyelmezzünk VI. Pál szavaira: „Kérjük a keresztényeket és minden evangelizálót, fontolja meg imádságban a mondottakat: hogy az emberek ugyan üdvözülhetnek Isten irgalmas kegyelméből egyéb utakon is, ha mi magunk nem is hirdetjük nekik az evangéliumot; – de vajon

6. EN 14, VI. Pál

7. RM 3, II. János Pál

mi magunk üdvözülhetünk-e, ha az evangéliumot nem hirdetjük: hanyagságból, félelemből, szégyenkezésből, amit Szent Pál úgy fejez ki, hogy »az evangélium szégyene« (EN 80).

2. Evangelizáló indentitás: tanú-tanítvány-apostol

Az új evangelizációban tehát egész valónkat újra kell értelmezzük, új identitást kell nyerjünk.

II. János Pál pápa kedvelt témája volt, hogy az új evangelizációt a tanúk végzik nem a tanítók.⁸ Nem tud evangelizálni az, aki ugyan ismeri mások véleményét, tapasztalatát Jézusról, de önmaga sohasem találkozott vele. A hívő ember „kapcsolatban él” Istennel. Az evangelizáció pedig az, hogy e kapcsolatot átadja másoknak. Ha nem vagyok élő kapcsolatban Istennel, senki sem tudom a kapcsolatot átadni.

Ferenc pápa kedvelt toposza a „tanítvány-apostol” kifejezés.⁹ Nagyon helyes meglátás az övé. Észre kell vegyük, hogy az evangéliumokban Jézus körül sok-sok követő akadt különféle minőségben és elköteleződésben. Meg kell tudnunk különböztetni a tömeget –, mely a csodáit kívánta látni, akik a tanítására volt kíváncsiak – a tanítványok körétől, akik elkötelezetten követték őt. Mert észre kell azt is vegyük, hogy az apostolok a tanítványok köréből lettek kiválasztva (Lk 6, 12; Mt 10,1). Csak tanítványokból lesznek apostolok, küldöttek.

Ki a tanítvány? A tanítvány hivatása, hogy a Mesterrel legyen (Mk 3,14), a Mesterrel éljen, hogy úgy éljen, mint a Mestere. „Elég a tanítványnak, ha olyan, mint a Mestere” (Mt 10,25): úgy gondolkodik, mint a Mestere, úgy dolgozik, mint a Mestere, úgy érez, úgy imádkozik, úgy úgy viszonyul, úgy, örül, úgy szeret, úgy szenved, úgy evangelizál, úgy él és hal, mint a Mestere. Aki olyan, mint a Mestere, akörül jelen van az Isten országa és ezért természetszerűleg annak apostola.

8. „Korunk embere inkább hisz a tanúknak, mint a tanítóknak, inkább a tapasztalatnak, mint a tanoknak; jobban az életnek és a tetteknek, mint az elméleteknek.” RM 42

9. Többé ne mondjuk, hogy „tanítványok” és „misszionáriusok” vagyunk, hanem azt mondjuk, mindig „misszionárius-tanítványok” vagyunk. Evangélii Gaudium 120

Amikor tehát részesei akarunk lenni az evangelizációnak, akkor az utunkat e három mérföldkő jelöli ki:

1. Krisztus tanúja lenni: Találkozni Jézussal és megtérni hozzá, mint Úrhoz és Megváltóhoz.
2. Jézus tanítványa lenni: Egész életünkkel mellette szegődni, mint a Mesterünknek.
3. Apostollá (evangelizátorrá) lenni: Átélni a személyes pünkösödöt, hogy Jézust bátran hirdessük.

A lényeg: Előbb tanú, utána tanítvány, majd apostol. De sohasem szűnünk meg tanúnak és tanítványnak maradni: Ki akarok lenni? Krisztus tanúja, tanítványa, apostola.

3. Az evangelizáció három síkja: prófétai, papi, királyi

Egy kevésbé ismert törvényszerűsége szeretném először felhívni a figyelmet.

Az új evangelizációnak három alapvető síkja van – amely összecseng az egyház négy alapfunkciójával –, ez pedig: a prófétai, papi és királyi evangelizáció:

A **prófétai evangelizáció (martyria)** az evangélium szóval való továbbadása. Azért nevezük prófétainak, mert Istent küldötteiként, az Ő nevében szólunk és magáról Istenről. Két alapvető szakaszból áll: a kérés első hirdetéséből és a katekézisből.

A **papi evangelizáció (leiturgia)** középpontjában az Istennel való személyes találkozás létrejötte áll, amely egy közvetítő, „pap” segítségével jön létre: voltaképpen hídverés ember és Isten között, Isten meghívására és megbízatásából. A papi evangelizáció eszköze az imádság: közbenjárói ima, az Isten jelenlétét megtapasztaló imák, Isten szeretetének jelei (gyógyulások), a találkozások Isten és ember között, a szentségek. A papi evangelizációt az általános és a felszentelt papság végzi, ki-ki saját hatalmának megfelelően.

A **királyi evangelizáció (diakonia)** az evangélium tettekkel való bemutatása, mely jel a világban, kontraszt és vonzó. Parafrázisban mondva: élj, úgy, hogy mindenki úgy kívánjon élni, ahogy te; vagyis, mint egy király.

Nem gondolom, hogy ezzel a három síkkal újdonságot mondanék. Amit viszont ki szeretnék hangsúlyozni: ez nem azt jelenti, hogy az evangelizációnak három útja lenne, amit be le-

hetne külön-külön járni. Nagy tisztelettel minden testvérem iránt jelzem, hogy óriási nagy tévedés az, amikor úgy határozzák meg egyesek, akár mozgalmak is magukat, hogy: 1. „én a tettekkel való evangelizációt képviselem: nem kell beszélni, helyette, inkább élj úgy, hogy kérdezzenek”, vagy 2. „a mi házuk az imádság háza, mi csak imádkozunk az emberekért”, vagy 3. „mi kérügmaticusak vagyunk, a mi közösségünk küldetése csak az kérügma hirdetése”.

Az evangelizáció három síkjának elválasztása az evangélium ivartalanítása:

– Ha nincs jelen a királyi evangelizáció, akkor senki nem kíváncsi ránk, ha mégis beszélünk Istenről, hiteltelenek vagyunk és gúnyt űzünk az evangéliumból.

– Ha nincs jelen a papi evangelizáció és nincs lehetőség találkozni Istennel az evangelizáció során, akkor senki sem fog megtérni. Megtérésre ugyanis csak azokat hívjuk, akik már találkoztak Istennel, mivel hogy senki sem tud elköteleződni egy olyan személy mellett, akit még nem ismer.

– Ha nincs jelen a prófétai evangelizáció, senki sem tudja meg mi a reménységünk alapja.

A prófétai, papi és királyi evangelizáció együtt létezik, együtt hatékony és csak együtt valódi. Igaz ez egyéni, közösségi, plébániai, egyházmegyei szinten is: minden evangelizációs tevékenységünkben benne kell legyen mindhárom.

4. Az evangelizáció titka: kérügma, karizma, koinónia

Korunkban újratanulunk valamint, ami az Egyház születésekor jelen volt, de elfelejtettünk. Az evangelizáció ideálja ott van elrejtve Lukácsnak az Apostolok Cselekedeteiben, melynek ikonikus mondata: „Az apostolok nagy erővel tettek tanúságot Urunknak, Jézus Krisztusnak feltámadásáról.” (ApCsel 4,33). Az ősegyház evangelizációjának három fő elemét foglalja össze a mondat:

– „Az apostolok”: **κοινωνία** – Az evangelizáció, természeténél fogva, nem egyéni tevékenység. Az evangelizáció alapfeltétele a közösség, melyből kiindul és közösséget is hoz létre, amely hordozza Isten királyi uralmát.

– „nagy erővel”: **χάρισμα** – Az apostolok nagy erővel, vagyis a Lélek hatalmával csele-

kedtek: a Szentlélek friss jelenléte vezette őket, a Lélek adott nekik bátorságot a nyílt hirdetéshez. A Lélek kiáradt, jeleket művelt és megtértette a szíveket.

– „tanúskodtak Urunknak, Jézus Krisztusnak feltámadásáról”: **κήρυγμα** (az első hirdetés) – Üdvösséget hirdettek a meghalt és feltámadt Jézus nevében. Hitet és megtérést vártak az ige-hirdetés hallgatóitól. A kérügma bejelentése elköteleződést váltott ki: befogadták vagy elutasították.

A kérügma + karizma + koinónia alapelvét el kell tanuljuk az ősegyháztól: Nem arról van szó, hogy ezek külön-külön valahogy jelen legyenek az evangelizációban, hanem a kérügma, karizma, koinónia egymásra hatása és egyesítése. Együtt egy tágulóspirált hoznak létre: Pünkösöd, a Lélek eljövetele az evangelizáció kiindulópontja. A Lélek kiárad a közösségre, ők hirdetik az evangéliumot, közben kiárad a Lélek és megtér a hallgatóságból 3000 ember, vagyis egy nagyobb közösség jön létre. A KEKAKO spirál így tágul:

– kérügmaticus ige-hirdetések: Péter Pünkösöd napján (2,22–39); Péter Salamon kapujában (3,12–26); Péter először a Főtanács előtt (4,8b–12,20); Péter újra a Főtanács előtt (5,29–32); Péter Kornéliusz házában Cezáreában (10,34–43); Pál a pizídiái Antióchiában (13,16–41);

– karizma, jelek és csodák: A béna meggyógyítása az Ékes kapunál (3,1–10); Sok jel és csoda az apostolok keze által (5,12–16); Péter és János szabadulása a börtönből (5,17–20); István csodákat és jeleket művelt (6,8); Fülöp Szamáriában jeleket művel (8,6–7); Ananiás meggyógyítja Saul vakságát (9,17–19); A béna Éneász meggyógyítása (9,33); Tabíta feltámasztása (9,36); Pál szabadulása a börtönből (12,6–11); Lisztrai béna meggyógyítása (14,8–11); A jósoló szellemtől megszállott lány megszabadítása (16,16–18); Pál és Szilas szabadulása a filippi börtönből (16,25–40); Pál kendői megszállottakat szabadítanak meg (19,11–12); Eutichusz feltámadása Troászban (20,7–12); Máltán mérges vipera marja meg Pált (28,3–6); Publius apjának gyógyulása Máltán, majd sokak gyógyulása (28,8–9);

– koinónia, a közösség növekedése: 3000 megkeresztelkedett (2,41); Szerették őket, naponta növekedtek (2,47); 5000 férfi (4,4); Érett közösség: egység, vagyonközösség (4,32); Egyre nő-

vekedtek számszerűleg (5,14); Megszaporodtak, papok is megtértek (6,1.7)...

Ha bármelyiket elhagyjuk a három közül, termékenységet veszti az evangelizáció: Szentlélek nélkül csak propaganda. Közösség nélkül szektává válik. Kérügma nélkül az evangelizáció demagógia. Egyik elem elhagyása gyöngíti és értékében csökkenti a másik kettőt is.

Sem a kérügma, sem a karizma, sem a koinónia nem öncélúak, hanem egységben szolgálják az Ország felállítását.

A KEKAKO felszólítás is a számunkra:

– Fel kell fedoznünk az első üzenetet: mit hirdetünk? Ennek szentelünk ezért egy külön fejezetet

– Fel kell fedoznunk újra a Szentlélek működését az evangelizációban: Mi az én szerepem és mit művel a Szentlélek? A mi szavunk senkit nem tud meggyőzni, sem megtéríteni. „A Szentlélek az evangélium fő munkálója. Ő indít az evangélium hirdetésére, és ő készíti fel bensőleg a szíveket, hogy befogadják az üdvösség szavát. De azt is mondhatjuk, hogy ő az evangelizálás célja és beteljesülése: ő alkotja meg az „új teremtményt”, az új embert. [...] Csatlakozunk tehát a püspöki szinódus óhajához, és kérünk mindenkit, aki az evangélium követségében jár: imádkozzunk hittel és buzgón a Szentlélekhez, és engedjük, hogy ő vezessen, ő lelkesítsen minden tervünkben, minden kezdeményezésünkben, minden evangelizációs munkánkban.”¹⁰

– Fel kell fedoznunk a közösségeket: A közösség nem hittanóra vagy valamilyen oktatás. A közösség az a hely, ahol Isten Országja jelen van és emiatt szeretünk ott lenni, jó együtt lenni, szeretjük egymást, megtanulunk megbocsátani, megtanulunk jobbak és szentebbek lenni a másik tartotta tükör által, ahol fejlődünk. A közösséget, mely Jézus körül gyűlik össze: hallgatja őt az Írásból, közösen beszélget vele, együtt ünneplik a kenyértörés hálaadását, és egymásnak átadott életet élnek (ApCsel 2,42). Fel kell fedoznunk a közösséget, ahol Jézus megjelenik ezáltal, mert az ő nevében gyűlik össze (Mt 18,20). Továbbá fel kellene fedoznunk az állandóan evangelizáló közösség mibenlétét.

5. Az evangelizáció folyamata

Mindannyian, akik felnőttként megtértünk Krisztushoz ki tudunk emelni egy-egy fontos napot az életünkéből, amikor először találkoztunk Istennel, ill. a legmeghatározóbb találkozást, vagy amikor mellette döntöttünk, de úgyszintén mindannyian fel tudjuk vázolni azt az utat, folyamatot, ahogy Istent meglettük, ill. ahogy Isten magához vont bennünket. Mert az evangelizáció egy folyamat, melynek van néhány nevezetes és törvényszerű eseménye.

Az evangelizációt új paradigmaként az intellektualista hittérítés helyett¹¹ a II. Vatikáni Zsinat vezette be az AD GENTES határozatban, ahol már folyamatként mutatja be.¹²

VI. Pál az Evangélii Nuntiandi kezdetű apostoli levelében nem ad egy átfogó felsorolást, de kiemeli az élet tanúságtételét, melyet az első hirdetés kell kövessen.¹³

Az utolsó legteljesebb mértékű összefoglalót a Katekézis Általános Direktóriuma adja, mely hat lépést vázol fel:¹⁴

1. Inkulturált szeretet
2. Tanúságtétel

11. Nagy vonalakban: az új evangelizáció korszaka előtt a meghatározó hittérítési paradigma az intellektus hatalmával való térítés volt, mely a felvilágosodásra adott válasz volt az egyház részéről. Ez előtt pedig a meghatározó paradigma egész a római birodalomig visszamenőleg a kard és az uralkodói hatalommal való alattvalói hittérítés volt.

12. I. A keresztyén tanúságtétele: 1. Az élet tanúbizonyossága; a párbeszéd 2. A szeretet érvényesülése II. Az evangélium hirdetése és Isten népének összegyűjtése 3. Az evangélium hirdetés és a megtérés 4. Katekumenátus; keresztyén beavatás III. A keresztyén közösség kialakulása 5. A hívők egybegyűjtése 6. A bennszülött klérus megszervezése: AG 11–16

13. „Az evangélium hirdetésének útja mindenekelőtt a tanúságtétel. [...] Ez az evangelizáció első lépése. [...] Hosszabb távon azonban az élet legszebb tanúságtétele is kevés, ha nem kíséri és igazolja az, amit Péter apostol így fejez ki: „Adjatok számot reménységetekről. Ezt a reménységünket ki kell fejteni a Jézus Krisztusról szóló világos, egyértelmű beszéddel. A Jó Hírt, amelyet először az élet tanúságtétele mutatott be, előbb-utóbb az élet igéjével is hirdetni kell. Addig nem lehet szó teljes értékű evangelizációról, amíg nem hirdetjük a názáreti Jézusnak, Isten Fiának nevét és tanítását, életét és ígéreteit, Országát és misztériumát.” EN 21–22

14. KÁD 47–49

10. EN 74

3. A megtérésre hívó első hirdetés: „Az »első hirdetés« által kifejezetten hirdeti az evangéliumot és megtérésre hív.”¹⁵
4. Katekézis és beavatás
5. Közösség
6. Misszió

Lássuk részletesebben, vázlatosan a folyamatot egy személyes evangelizációban:

Inkultúrált szeretet

Az evangelizáció a királyi síkban kezdődik: élni az evangéliumot, hogy Isten országa körülöttünk legyen. Ez nem szervezett programokat jelent, a pusztán létünk tettei az evangélium.¹⁶ Csak nyitottan élünk, hogy a kívülállók belelássanak az életünkbe (vö: Mt 5,14–16). Ha közöttünk van Isten országa, az vonzza a figyelmüket.

Ismerkedünk, kapcsolatokat hozunk létre hogy megismerjenek bennünket és mi is megismerjük másokat: az életüket, gondolkodásmódjukat, örömeiket, bánatukat. Ez a hit-zászlók¹⁷ állításának ideje (de ennél jobban nem exponáljuk szóval a hitünket), ahol nem szégyelljük, hogy keresztények vagyunk és, hogy Isten miatt élünk így.

Ezt a minden további lépésnek alapot adó királyi evangelizációt nem lehet kampányszerűen végezni, ezt egy igazi keresztény életmód egy evangelizációs életstílus teszi lehetővé.

Tanúságtétel

Ha a hit-zászlók kapcsán van érdeklődő ismerősünk, akkor tovább lépünk az evangelizáció folyamatában. Folytatva az inkulturációt, a megismerését és az életünkbe való beletekintést, prófétai szakaszhoz érkezünk: a tanúságtételhez, mely a tettek és a szavak tanúságtétele.

15. KÁD 48

16. „Korunk embere inkább hisz a tanúknak, mint a tanítóknak, inkább a tapasztalatnak, mint a tanoknak; jobban az életnek és a tetteknek, mint az elméleteknek. A keresztény élet tanúsága a misszionálás első és pótolhatatlan formája. [...] A tanúságtétel első formája a misszionáriusnak, a keresztény családnak és a templomi közösségnek az élete, amely új magatartásmintát közvetít.” RM 42

17. Hit-zászló: Annak természetes és rövid megvallása, hogy Isten miatt élünk így. De ennél nem több. Míg a tanúságtétel Istenről és a vele való kapcsolatunkról szól, a hit-zászlók inkább rólunk szólnak, akik Isten miatt élünk így vagy úgy.

Olyan közel kell engedjük magunkhoz, hogy meglássa életünkben, hogy és miért élünk így.

A szóbeli tanúságtétel arra való, hogy kifejezetten megvalljuk, ki számunkra Isten és hogyan változtatta meg Jézus az életünket.

Az érdeklőket imában Jézus elé visszük és ezzel elkezdődik a papi sík is az evangelizációban.

Első hirdetés

Ha az ismertségi szintünkben kialakult a bizalom, ismerősünk hitelesnek tartja a tanúságtételünket és a tanúságtétel folytán nyitott lett Isten megismerésére, újabb szakaszba lépünk: az első evangelizáció szakaszába.¹⁸

Ekkor hirdetjük meg neki a kérügmát, és haladunk a 6 pont dinamikája szerint: Isten szeretete – bűn, mely elválaszt tőle – üdvösség Jézusban – hit és megtérés – a Szentlélek ajándéka – közösség és egyház, mint Isten országa.¹⁹

Ez a meghirdetés inkultúrált, mivel már ismerjük őt eléggé ahhoz, hogy lássuk hol fáj neki leginkább Isten szeretetének és országának hiánya. A személyes első evangelizációt szervezett is követheti.

Ha a meghirdetés a Szentlélek közreműködés folytán hitet szül, az Istennel való találkozásra való meghívás követi a Szentlélektől vezetve (papi evangelizáció).

Csak azt hívjuk első megtérésre,²⁰ aki már találkozott Istennel. Az első megtérést a Szentlé-

18. „Az ige hirdetésnek a misszióban mindig elsőbbsége van. Az Egyház nem tekinthet el Krisztus kifejezett parancsától; nem szabad az emberek előtt elhallgatnia az Örömhírt, hogy Isten szereti és üdvözíti őket.” RM 44

19. „Az evangelizáció mindig magában foglalta annak egyértelmű meghirdetését – ami hatékonyságának mintegy az alapját, középpontját és csúcsát képezi –, hogy Krisztusban minden embernek fel van ajánlva az üdvösség mint Isten kegyelmének és irgalmának ingyenes ajándéka. [...] Ez a misszió és az Egyház életének középpontja, az egész evangelizáció fundamentuma. [...] A hithirdetés tárgya Jézus Krisztus, akit megfeszítettek, aki meghalt és feltámadt: Ő általa szabadulunk meg teljesen és ténylegesen a gonosztól, a bűntől és haláltól; Őbenne ajándékozza Isten az „új életet”, az isteni és örök életet. Ez az a „jó hír”, amely megváltoztatja az embert és az emberiség történetét.” RM 44

20. „Isten igéjének hirdetése a keresztény megtérésre irányul, azaz Krisztusnak és az ő Evangéliumának teljes és őszinte befogadására a hit által. A megtérés Isten ajándéka, a Szentháromság műve; a Lélek az, aki megnyitja a szívet, hogy az emberek higgyenek az Úrnak »és megvallják« Őt.” RM 46

lekben való újjászületés erősíti meg. Ez a szakasz a keresztyén közösségbe való (nem formális) belépéssel ér véget.

Katekézis és beavatás

Ha Krisztushoz tért a testvérünk, akkor elkísérjük őt a befogadó közösségbe, hogy a katekumenátus útján végighaladva megszilárduljon a megtérése és felnőjön Krisztusban a keresztséig. A felnőtt katekézist és a beavatás részleteit az ismertsége miatt itt nem részletezem.

Közösség

A katekumenátus szakasza után a testvérünk egy közösség része és az egyház egyik tagja lesz. Bevezetjük őt a közösségi, egyházi szolgálatokba, hogy építse azt.

Misszió

Miután keresztyén volta megszilárdult és a megerősítés és a küldetés szentségében is részvételre felkészítést kap a misszióra és bekapcsolódik az evangelizációba Isten hívása szerint.

Jézus minden hívőt meghívott arra, hogy evangelizátor legyen: a mindennapi élete során az ismerőseinek és idegeneknek is képes legyen az Örömhírt – vagyis Jézus személyét – hirdetni, és a Vele való életátalakító találkozásról bátran tanúságot tenni, megtérésre vezetni.

Az evangelizáció az életszentséggel együtt mélyül életstílussá.²¹

Akiket Krisztus közölük meghív, azokból katekéták, szervezett evangelizációk igehirdetői, missziós vezetők, papok lesznek, de soha nem múlnak el evangelizátorok maradni.

Személyes és szervezett evangelizáció

Az evangelizáció folyamatát az előbb a személyes evangelizáció szintjén mutattuk be.

Számos kutatás és tapasztalat mutatja, hogy a hatékony evangelizáció valamilyen ötvözete a személyes és a szervezett evangelizációnak. A két megközelítés különbségei:

21. „Minden missziós meghívás természeténél fogva a szentségre való meghívásból ered. Minden egyes hit-hirdető csak akkor igazi misszionárius, ha vállalja a szentség útját. »A szentség alapvető előfeltétel és helyettesíthetetlen követelmény az Egyház üdvözítő küldetésének teljesítéséhez.« A szentségre való általános meghíváshoz szorosan kapcsolódik a misszióra való általános meghívás: minden hívő meghívást kapott az életszentségre és az igehirdetésre.” RM 90

– A „személyes” evangelizációban egyenként ismerősöknek spontán módon hirdetjük az evangelizáció és nem is törekszünk teljességre.

– A „szervezett” evangelizációban közösségként, együtt hirdetjük az evangéliumot általában idegeneknek, törekedve azt a maga teljességében átadni.

A kettő kapcsolódása: Való életben a legtöbbször az evangelizáció személyes szinten indul el. Amikor az evangelizált már megbízik valakiben, nyitott (lehet, hogy már volt találkozástapasztalat is), akkor kísérjük el egy szervezett evangelizációra. A szervezett evangelizáció szervezői már építenek erre a meglévő bizalomra. A mi ajánlásunk, jelenlétünk pedig megadja a bizalmat a szervezett evangelizáció igehirdetői felé. A szervezett evangelizáció tehát egy olyan alkalom(sorozat), ahol az első hirdetéstől folytatják a személyes evangelizációban megkezdett folyamatot.

Milyen evangelizációs stratégiát vonz ez magával?

1. Az inkulturáció és a tanúságtétel szakaszában felesleges szervezett alkalmakra koncentrálni. A kiöltözött alkalmak egyébként sem a legalkalmasabb eszközök az ismerkedésre és a bizalom kiépítésére. Szervezett evangelizációra a 3. és 4. fázisban kell koncentrálni.
2. Evangelizáló közösség akkor jön létre, ha van sok-sok személyes evangelizációra képes tagja (=evangelizátor) és néhány, szervezett evangelizációt lebonyolítani képes tagja (=apostol).

Ismert szervezett első-evangelizációs formák: Alpha kurzus, Élet a Lélekben szeminárium, Fülöp és Új élet kurzus; TÚZ evangelizáció...

6. Kérügma és katekézis

Az evangelizáció folyamatában meg kell tudnunk különböztetni a két hasonló, egymást kiegészítő és egymást követő szakaszt. A kérügma a keresztyén üzenet első meghirdetése. A katekézis a hit fokozatos tanítása, nevelés.

A kérügma és a katekézis között mély összefüggés és összhang van, ugyanakkor fontos különbségek is. Két egymást követő lépés, mely kölcsönösen igénylik és kiegészítik egymást és ahol a kérügma megelőzi a katekézist.²²

22. „Az első igehirdetés a még nem hívőkhöz és azokhoz szól, akik ténylegesen vallási közömbőségben élnek. Feladata, hogy hirdesse az Evangéliumot és megté-

A kérügmá az örömteli megmentő (szótéria) üzenet első kihirdetése, mely a hirdetés pillanatában már megtapasztalható és választ vár a hallgatójától.

A kérügma szó 9× szerepel²³ a Szentírásban, (a legismertebb hely az 1Kor 1,21: „a kérügma bolondsága által”) az igei alakja 61× – az evangéliumokban legtöbbször Márkban (13×) –, mely a görögben nem is vonz tárgyat.

A katekézis szó igei alakjában 8× fordul elő az Újszövetségben.²⁴

	<i>Kérügma</i>	<i>Katekézis</i>
<i>Etimológia</i>	κήρυγμα < κηρύσσω hirdet, nyilvánosságra hoz, hangosan bejelent, kikiált; a hírnök szava, kiáltása, közhírtétel, a (győztes) kihirdetése, az evangélium meghirdetése	κατήχησις < κατηχέω visszhangoz, kérdés-felelet formájában szájról-szájra tanít; visszamondott tanítás
<i>Cél</i>	megtérés	növekedés, megőrzés
<i>Tartalom</i>	az első üzenet	a teljes hitletétemény
<i>Módszer</i>	εὐαγγελίζω jó hírt hozni, örömmüzenetet hirdetni	διδάσκω, παιδεύω tanítani és nevelni
<i>Ismertető jelei</i>	örömteli, rövid, aktuális, rám vonatkozik, a kezdet	hosszú, fokozatos, rendszerezett
<i>Alany</i>	evangelizátor	katekéta

A kérügmának az életben elfoglalt helye egészen más, mint a katekézisé. A kérügma egy első találkozás egy jó hírrel, melyben érintett vagyok, a megtérésre irányul. A katekézis már egy elfogadott jó hír kibontása, tanítása, rendszerezése, életre váltása azok számára, akik már

résre hívjon. Az »Evangélium első hirdetésétől különböző« katekézis elősegíti és érleli a kezdeti megtérést azáltal, hogy hitre neveli a megtértet és beteszteli a keresztyén közösségbe. Az Ige szolgálatának e két módja kiegészíti egymást.” KÁD 61

23. Mt 12,41; Mk 16,8; Lk 11,32; Róm 16,25; 1Kor 1,21; 2,4; 15,14; 2Tim 4,17; Tit 1,3

24. Lk 1,4; ApCsel 18,25; 21,21; 21,24; Róm 2,18; 1Kor 14,19; Gal 6,6

befogadták a kérügmát. A módszere is más: a kérügmát az Újszövetségben mindig hirdetik, a katekézist pedig tanítják és visszamondják. Jézus például Isten országát hirdette és tanította is, attól függően kihez szólt.²⁵

Ahhoz, hogy valami növekedjék, szükséges, hogy előtte életre keljen. Jézus előbb feltámasztja Jairus lányát és csak utána ad neki enni. Mi megfordítjuk: katekézist adunk a még nem újjászületetteknek. Pedig a katekézis nem helyettesítheti a kérügmát és nem is előzheti meg. A kérügma és a katekézis sorrendje nem cserélhető fel. Pál szerint a kérügma az alap: „az alapon kívül, amely Jézus Krisztus, más alapot senki sem rakhat” (1Kor 3,11).

Az evangelizációs gyakorlatunkban mégis nem gyakori, hogy jézusi erkölcsöket tanítunk olyanoknak, akik még nem fogadták el Jézust életük példaképének, és emiatt kudarcot vallunk a nevelésben? Néha úgy gondoljuk, hogy a katekézisünkkel van baj, mert nem emészthető a fiataljainknak. Pedig máris emészthetővé válna, ha a kérügma megelőzné.

A kérügma módszere sem cserélhető le a katekézisére. Pedig gyakori, hogy bár elhangzik a kérügma, de nem hirdetve, hanem didaktikusan tanítva, és így nem szólít meg, elveszti az erejét.

A kérügma hatékonysága

A kérügma hirdetése nem egyszerű felmondás, hanem prófétai szolgálat, melyben a kérügma ῥῆμα-va, Isten aktuális beszédévé válik a Szentlélek működése által.

25. A βασιλεία (του Θεού) kifejezés a négy evangéliumban 104× fordul elő. Ebből 13 olyan eset van, amikor kifejezetten a hirdetéssel kapcsolatosan említi az evangélista: Mt 3,2; 4,17; 4,23; 9,35; 10,7; 24,14; Mk 1,15; Lk 4,43; 8,1; 9,2; 9,11; 9,60; 16,16. 58 másik olyan eset van, amikor kérügmatis éretelemben szerepel [keresni, meghallani, meglátni, meglelni, elveszíteni, bezárni, megtaláltatni, bemenni, meghívatva lenni, asztalhoz ülni, birtokba venni, közeledni, elérkezni]: Mt 6,10; 6,33; 8,11; 8,12; 12,28; 13,19; 13,38; 13,44; 13,45; 13,47; 16,19; 16,28; 18,3; 18,4; 19,14; 19,23; 19,24; 20,1; 21,31; 21,43; 22,2; 23,13; 25,1; 25,34; Mk 9,1; 9,47; 10,14; 10,15; 10,23; 10,24; 10,25; 11,10; 12,34; 15,43; Lk 9,27; 9,62; 10,9; 10,11; 11,2; 11,20; 12,31; 12,32; 13,28; 13,29; 14,15; 17,20; 17,20; 17,21; 18,16; 18,17; 18,24; 18,25; 19,11; 22,29; 23,42; 23,51; Jn 3,3; 3,5. A többi 37 esetben pedig kateketikus helyzetben szerepel: Mt 5,3; 5,10; 5,19; 5,19; 5,20; 7,21; 11,11; 11,12; 13,11; 13,24; 13,31; 13,33; 13,41; 13,43; 13,52; 18,1; 18,23; 19,12; 20,21; 26,29; Mk 4,11; 4,26; 4,30; 14,25; Lk 1,33; 6,20; 7,28; 8,10; 13,18; 13,20; 18,29; 19,12; 19,15; 21,31; 22,16; 22,18; 22,30.

A hirdetett igében, az evangéliumban Jézus, Isten Igéje lakozik és közli magát benne. Ez az evangélium hatalma. Ezért fakadhat a hit az evangélium hallgatásából és meghallásából²⁶ (vö.: Róm 10,17).

Mivel pedig ugyanaz a Lélek szól a hírnök ajkán, aki titokzatosan abban a szívben lakik, amelynek az evangélium szól, belülről megnyitja és megtéríti azt. Ő a hirdetett ige hatékonysága. Nincs más dolgunk, mint az evangéliumot hirdetni a Lélek erejével, a szívek megtérítése Isten tette.

A kérügma az a háló, amit kivette halaknak oly bő sokasága akad fel rajta, hogy szakadozni kezd a hálónk (vö.: Lk 5,9)

7. Az üzenet: a kérügma

Az elvesztett üzenet

Volt egyszer egy postás, akire egy fiatal ember – bármilyen ostobaságnak is tűnik – rábízta leánykérő levelének kézbesítését.

A levelet rendben át is vette a postás, de sok és számos teendőjének végzése közepette egyszerűen elvesztette a levelet. Nem tudván mi egyebet tegyen, miközben folytatta útját a címzetthez, azon gondolkodott, vajon mit is hazudjon neki:

– Kezeit csókolom hölgyem, tetszik tudni nem én vagyok ám a postás, ah dehogy, ez az öltözet csak jelmez rajtam...

– Jaj, bocsánat, hölgyem, rossz helyre csengettem, valójában nem is hoztam Önnek semmit. De ha már itt vagyok, és Ön ilyen gyönyörű, egy tea mellett elbeszélgethetnénk egy kicsit...

– Tetszik tudni elvesztettem az Önnek szóló levelet, de itt van a szomszédé. Jobb, mint a semmi, nem?

De egyik hazugságát sem tartotta elég jónak, mert maga is belátta, mindegyiknek lebukás lenne a vége.

Végül úgy dönt: hamisít egy elázott levelet. Fogott egy illatos levélpapírt, piros tintával saját kezűleg írt rá szerelmes szavakat, majd kirakta az esőre, hogy szétfolyjon és olyan halvánnyá legyen rajta az üzenet, hogy a leány már ne ismerjen rá szerelmének kézírására...

Mikor kézbesítette, az ifjú leány bár látta, hogy szerelmes levelet kap és azt is sejtette ki lehet a feladó, mivel nem ismerte fel rajta a szavakat, nem is válaszolt a lánykérésére és az eljegyzés elmaradt. A postás pedig megtarthatta állását...

Mit kellett volna tennie a postásnak?

Ez a postás mi vagyunk, az egyház. A fiatal ember Jézus, akinek szerelmes üzeneteit, de leginkább a leánykérőjét sóvárogva várja a világ. A halál kultúrájában élő világ Isten országára vágyik.

Isten a „μωρίας τοῦ κηρύγματος – a kérügma ostobaságát” választotta, hogy üdvözítse a hívőket (1Kor 1,21). Ez valóban bolondságnak tűnik, de Isten ránk bízta az örömhír üzenetének kézbesítését. Van egy ránk bízott üzenet. Ránk van bízva. „Elküldöttek” vagyunk, apostol. Az evangelizáció az, amiért létezünk. A postás a levelek miatt van.

Van egy ránk bízott üzenet, amit elvesztettünk. És ebben a stresszhelyzetben vannak közöttünk postások, akik teljesen elveszítik a küldetésüket és jelmez számukra apostolnak lenni. Más postások elfogadják aényt, hogy nincs üzenetük és keresnek helyette más témákat, amikről jót lehet beszélgetni a világgal. Ezek azok, akik megelégszenek azzal, hogy anonim keresztényként elkönnyvelhetik a fél humanista világot, és akik különösen örülnek a vallásközi párbeszédnek, mivel azzal végre lecserélhetik a vallásilag intoleráns missziót... Ismét más postások lecserélik az üzenetet egy másikra, egy másik vallásból vagy világnézetből származóra, hogy könnyebb és eladhatóbb legyen.²⁷ Az ilyen postások számára fontos a feladó?

Van egy üzenetünk, amit elvesztettünk. Mit kell tennie egy postásnak, ha elveszti az üzenetét? *Visszamenni és megkeresni*. Előbb neki van szüksége arra, hogy evangelizálják.

Tapasztalatunk szerint akik még nem találkoztak az élő Istennel, a feltámadt Jézussal és az éltető Lélekkel egy személyes találkozásban, mindazok számára az evangelizáció egy terhes

26. „A hit a hirdetésből fakad.” RM 44

27. Vö: „Az evangélium hirdetője tehát inkább vállal lemondást és szenvedést, de nem teszi alku tárgyává az igazságot, amelyet továbbad. Nem hamisítja meg, nem kódósítja el az emberek kedvéért. Nem módosítja abból a célból, hogy az embereknek tetsék, hogy csodálkozzanak, hogy lelkesedjenek, hogy újszerű legyen.” EN 78

nyűg, amit igyekeznek lerázni magukról. De akiknek hirdették az evangéliumot és találkoztak Jézus Krisztussal megtértek hozzá, azoknál minden megváltozik, azokat elhallgattatni a nehéz!

Ezért senkit se akarjunk meggyőzni, hogy hirdesse az evangéliumot, ha még nem találkozott Istennel és nem fakad ebből a találkozásból, hogy nem képes hallgatni erről az Istenről, aki megváltoztatta az életét. Sőt, ki merjük jelenteni, nem az az egyházunk baja, hogy nem hirdeté az evangéliumot. Nem, hanem az, hogy túl sokan vannak azok, akik úgy próbálják továbbadni az evangéliumot, hogy maguk még nem merültek alá a Jordánban, hogy személyes tapasztalatot szerezzenek Isten szeretetéről, és nem mentek fel az emeleti terembe sem, hogy befogadja a saját személyes pünkösdjüket.²⁸

8. A mai kérégma

Mi hát a mai ember számára Isten üzenete? Az üzenetet hat résztemában tudjuk összefoglalni²⁹:

1. Isten, aki szeret
2. A bűn
3. Jézus, a Megváltó
4. Hit és megtérés
5. A Szentlélek, az ajándék
6. Közösség és Egyház

A hat pont logikája Isten és az ember válaszáinak összefüggésében a következő:

Isten	Ember
1. Isten, aki szeret Isten szeretet, szeretetből alkotott és szeretet. Ez a kiindulópont.	2. Bűn Bizalomvesztés és ezért elvált Istentől, megakadályozza szeretetének megtapasztalását
3. Jézus, a Megváltó Halála, feltámadása és megdicsőülése által az egyetlen Megváltó, aki új kapcsolatra hív Istennel	4. Hit és megtérés A hit újra megnyitja a bizalmas kapcsolatot Istennel, a megtérés az ember válasza a megváltásra
5. Szentlélek ajándéka	6. Közösség és Egyház

28. Vö.: José Prado Flores felszólalása a XIII. püspöki szinóduson 2012. október 16.: http://www.vatican.va/news_services/press/sinodo/documents/bolletino_25_xiii-ordinaria-2012/02_inglese/b18_02.html

29. Lásd a következő fejezetet a hat téma indoklásaképpen.

Isten	Ember
A Szentlélek maga az ajándék, aki jelenvalóvá és hatékonyá teszi az üdvösséget.	A közösség, ahol megéljük az üdvösséget és Isten országát.

Ideális esetben így lehet vezetni a kérégma meghirdetésének fonalát:

Evangelizátor	Evangelizált
1. Isten ma szeret téged!	<i>De miért nem tapasztalom?</i>
2. Mert megváltásra szoruló bűnös vagy!	<i>Mi a megoldás?</i>
3. Jézus már megváltott!	<i>Hogyan lesz enyém a megváltás?</i>
4. Higyj és térj meg most, megvallva Jézust Megváltódnak és Uradnak!	<i>Mi követi ezt?</i>
5. Kérd és megkapod ajándékul a Szentlelket!	<i>Hogyan növekedjek tovább?</i>
6. Tarts ki Jézussal a közösségben!	

A kérégma célja a megtérés: „Az első hirdetés kifejezetten hirdeti az evangéliumot és megtérésre hív”.³⁰ Nem az evangelizátor térít meg, hanem maga Isten, a Szentlélek (Jn 15,26; Róm 8,16).

A kérégma tartalmát a 6 pont szerint így foglalkozhatjuk össze:

1. **Isten, aki szeret:** Azért vagy, mert Isten talált ki, az Ő szeretete alkotott és szeretetre teremtett, hogy szeretve legyél és szeress. Isten mennyei apa/anya, aki azért szeret, mert az övé vagy, személyesen és feltétel nélkül szeret, és a legjobbat akarja neked. Bízhatok benne. Nem azért szeret, mert te jó vagy, hanem mert Ő jó. • Nem azt kéri, hogy szeresd – engedd meg neki, hogy szeressen!
2. **A bűn:** Jól látod, valamiért most nem tapasztaljuk Isten szeretetét. Mi változott? Nem Isten változott. Mi változtunk: nem bízunk Istenben, elhagytuk, megszakítottuk vele a kapcsolatot és már nem találunk vissza. Becsapott bennünket a hazug Gonoszság. Az élet forrását és táplálóját hagytuk el, azért

30. KÁD 48

ilyen az életünk. Ez a „bűn”: Isten elhagyása, és nem tudunk szabadulni az erőteréből. • Valld be magad és Isten előtt, hogy a bűn tönkre tesz.

3. **Jézus, a Megváltó:** Örömhír: Isten maga jött el a Fiúban, Jézus Krisztusban emberré lett, hogy helyrehozza a kapcsolatunkat önmagával. Életével és kereszthalálával végső jelét adta annak, hogy semmi sem fontosabb számára, mint hogy helyreálljon közte és az ember között a bizalmas kapcsol. Feltámadásával legyőzte a bűnt a legsúlyosabb következményével, a halállal együtt, ezzel utat nyitott minden embernek Isten felé. Az új élet lehetőségét kínálja neked: Isten gyermekeinek életét. • Jézus már megváltott, találkoz Vele!
4. **Hit és megtérés:** Fogadd el Jézustól az új életet hittel és megtéréssel: Hinni Jézusban, bízva benne, hogy az Ő útja jobb a tiednél, vagyis helyreállítani Istennel a bizalmas kapcsolatot. Térj meg, fordulj Isten felé, lecsereelve saját életedet Jézus életére. Add át bűnös életedet és kezdj el Isten gyermekeként élni. • Nyisd meg szíved kaput – lényed legmélyét – a bekopogó Jézusnak!
5. **A Szentlélek, az ajándék:** Ugyanazon a bűn alá vetett földön élve Jézus a segítségünkre siet, hogy bennünk és körülöttünk mégis Isten országa valósuljon meg. Jézus üdvössége a Szentlélek által válik jelenné. Ő szomjazza, hogy minden benne hívőt megajándékozzon a gyermekké fogadás Élő Vízével, hogy új életünk legyen. • Kérd és megkapod ajándékképp a Szentlelket!
6. **Közösség és Egyház:** Az istenképiségünk a közösségben teljeseedik ki azzal, hogy már nem önmagunknak élünk, hanem másoknak, megbocsátva szeretjük egymást. A közösség Isten országának helye. Újjászületésünk után a közösségben növekszünk fel lassan-lassan változva Krisztus mintája felé. Az egész világon egy nagy közösséget alkotunk: Isten népét. • Tarts ki Jézussal a közösségben!

A kérügma tehát összegzi az egész Krisztusi tanítást egy tömör, első üzenetben és egyben megadja a teljes kinyilatkoztatás átadásának hierarchiáját a ketekézis számára.

9. A mai kérügma kialakulása

Fiatal koromban, amikor Jehova Tanúi próbáltak megtéríteni, megjegyeztem, hogy a hírnökeik pontosan meghatározott, előre betanult, sablonos üzeneteket adnak tovább. Helyes lenne, ha mi nem ezt követnénk, hanem ismernénk annyira a kinyilatkoztatást, a Szentírást, hogy megértve azt, a saját szavainkkal is tovább tudjuk adni felhasználva Jézus és az apostoli kérügma elemeit. E pontban összefoglaljuk hogyan alakul ki a hatpontos mai kérügma a kinyilatkoztatás alapján, hogy ne betanult szövegeket mondjunk, hanem önállóan meg tudjuk fogalmazni az Ige alapján.

Motivál bennünket az is, hogy Pál nagyon súlyosnak tartja az apostoli evangélium megmásítását, amikor így szól a Galatáknak: „átkozott legyen, aki más evangéliumot hirdet!” (Gal 1,9).

Jézus kérügmája

A mai kérügma kiindulópontja elsősorban Jézus kérügmája. Jézus igehirdetése nagyon világos: Isten országának (királyi uralmának) elérése (Mk 1,15). De maga Jézus sohasem definiálta, hogy mit ért az ország alatt. Nem volt rá szüksége, mert világos volt, hogy „ami Jézus körül van”, az az Ország. Ennek fényében – stílusosan 12 pontban – lehetne összefoglalni az Ország jellemzőit:

1. Jézus személye maga Isten szeretetének örömhíre;
2. Isten nem félnivaló uralkodó, hanem apuka;
3. A bűnösök Isten kegyeltjei;
4. Mindenki testvér, a szeretet minden fölött áll;
5. A személy értékesebb, mint a Törvény;
6. A szándék tisztaságáig vagyunk tökéletességre hívva;
7. A megváltás és a bűnbocsát ingyenes, nem tettek fejében van;
8. Az Ország megtapasztalásának akadályai: önmagunk igaznak és másoknál jobbnak tartása, a gazdagságba vetett bizalom, a bűn;
9. Egy új templomban találjuk Istent, nem a kőből épültben;
10. A Lélekre hagyja a misszióját;
11. Jézus golgotai húsvétja az üzenete része és csúcsa;
12. Egy új népet hoz létre, 12 apostolára építve.

A Jézusi kérgüma célja az üdvösség, vagyis az Isten országának megtapasztalása, eszköze

pedig az újjászületés (Jn 3,3): hit és bűnbánattartás (Mk 1,15) gyermekké levés (Mt 18,3), szegénnyé válás (Mk 10,20)

Apostoli kérés

Az apostolok kérésében – elsőre meglepő módon – alapvető változást látunk. Nem Isten országát hirdetik ezután – a téma alig szerepel az ígértetésükben –, hanem magát Jézust, aki körül jelen volt az Ország. Az első üzenetük központja pedig éppen az, hogy az Ország még mindig elérhető, hiszen Jézus meghalt a keresztfán, de él, feltámadt. A evangelizáló Jézusból evangélium Jézus lett; Isten országának arca és neve lett: Krisztus Jézus.

Az apostoli kérés tartalma tehát a meghalt, feltámadt és megdicsőült Jézus, aki ezzel üdvösséget szerzett és különféle fenségekkel jellemezték a jelentőségét: Megváltó, Úr, Messiás.

Az apostoli kérés célja konkretizálódott: saját tapasztalatuk szerint Jézus földi élete után Isten országa a Szentlélekben való alámerülésben és az új közösségben valósul meg, mivel most már a Szentlélek teszi jelenvalóvá Krisztust és az üdvösség benne válik valóra mégpedig „közöttük”, amint egyháznak kezdtek el nevezni.

A kérés befogadásának eszköze nem változott: hinni és megtérni. De, amint Isten országa is konkretizálódott úgy a befogadás is konkretizálódott: Isten országának befogadása helyett, magának Jézus Krisztusnak a befogadását hangsúlyozzák a megtérésben.

Az üdvterv kérés

Az üdvösség tervének vagyis az egész kinyilatkoztatás „kérését” azért kell vizsgálnunk, mert tudatosítanunk kell, hogy az apostoli kérés szituált kérés volt. Ott és akkor érthető üzenet volt Jézus halálának és feltámadásának üdvösséghozó hirdetése, hisz Jézus ismert próféta volt mindenki szemében, akinek életét és tanítását ismerték. Kik hallották ezt az üzenetet: azok, akiket Isten majdnem 2000 éven keresztül készített fel arra, hogy felismerjék és befogadják a Messiást.

Tehát, ha ugyanazt az üzenetet szeretnénk átadni a mai embernek szükségünk van az egész bibliai kinyilatkoztatás rövid esszenciájára, kérésnek való megfogalmazására, amiben majd beágyazzuk az apostoli kérését.

Szent Anzelm (1033–1109) szótérológiáját felhasználva így foglalhatjuk össze a kinyilatkoztatás kérését:

1. Teremtés: Isten alkotta a világot, és mindent jónak alkotott.
2. Bűnbeesés: Az ember visszautasította Istent, függetlenítette önmagát, elhagyta Isten országát.
3. Ígértetés: Isten nem hagyja annyiban és eldönti, hogy megmenti az embert.
4. Vád: A Sátán az eredeti a csábító, az ember elítélését sürgeti.
5. Védőügyvéd: Semmiféle teremtmény nem tud az ember segítségére sietni. Isten Fia lesz az ember ügyének előmozdítója.
6. Per: A vádló a hűtlenség vétkét kéri számon.
7. Húsvét: Jézus magára veszi az ember minden vétkét végső jelét adva Isten hűségének az ember iránt. Feltámadásakor Isteni alkotó erejével legyőzi a teremtményeket sújtó bűnt, a halált.
8. Ítélet: Isten kihirdeti a szándékát: mindenki üdvözl, aki feltekintve a keresztre hisz és megtér Fia nevében.
9. A hívőket Isten beoltja Lelekének erejével, hogy ne hódoljanak a bűnnek, hanem szentek legyenek.
10. Marana Tha: Végül Isten minden hívőt magához vonz és helyreállt, és bennük megvalósul eredeti teremtő szándéka.

A mai kérés

II. János Pál mondja: „Isten országának hirdetése (Jézus kérésének tartalma) és Jézus Krisztus történetének hirdetése (az apostolok kérésének) összekapcsolandó. A kettő kiegészíti és megvilágítja egymást.”³¹ Ferenc pápa pedig szépen világítja meg: „A kérés szentháromságos.”³²

A mai embernek szóló kérését úgy kapjuk meg, hogy az apostoli kérését teljes egészében átvéve, elébe rakjuk az üdvterv két első pontját. Így alakul ki a hat pont. Ha megfigyeljük, az üdvterv további pontjai illeszkednek az apostoli kérésre. Továbbá az apostoli kérés szerkezete szerint elrendezzük Jézus kérésének elemeit, ötvözve azokat. Ha a végeredményre tekintünk, akkor valóban felfedezzük, hogy a mai embernek hirdetett kérés való-

31. RM 16

32. Evangelii Gaudium 164

ban a Szentháromságnak az üdvözítő meghirdetése: Az Atya, a Fiú és a Szentlélek üdvhozó tetteit hirdetjük. Ezért nevezzük a ma kérügmáját Szentháromságos és üdvtörténeti kérügmának.

10. Tanúságtétel

Az első üzenet legegyszerűbb formában való megvallása a személyes szóbeli tanúságtétel, amelyben saját életünkkel adunk példát a Krisztussal való találkozásra és a megtérésre, mintegy kézzelfoghatóvá téve az evangéliumot. A legjobb tanúságtétel mindenkinek a sajátja. Az evangelizált számára a tanúságtétel olyan, mint egy kulcs, amely segít elhelyezni az életben a transzcendens Istennel való találkozást.

A szóbeli tanúságtétel az önmagunk történetébe ágyazott kérügma: Isten megalkotott és szeretett... de ezt nem tapasztaltam a bűn miatt... aztán így és így talákoztam Krisztussal, aki értem halt meg és támadt fel... ekkor hinni kezdtem, és így és így tértem meg... stb.

A tanúságtétel 4 részből áll:

1. Milyen volt az életem a Krisztussal való találkozás előtt
2. Hogyan talákoztam Krisztussal
3. Miben változott az életem a Krisztussal való találkozás hatására
4. Buzdítás: veled is lehetséges.

A jó tanúságtétel:

- Krisztus-központú: nem rólam és a tetteimről szól egyszerűen, hanem sokkal inkább Krisztus tetteiről, ő a fő cselekvő;
- örömteli;
- rövid.

Befejezés

Megismerkedtünk az emberhalászat legalapvetőbb elemeivel.

Az evangelizálás bonyolultak is tűnhet, de végtelenül egyszerű. A mi dolgunk élni, hirdetni az evangéliumot és akikben halló fülekre talál, azokat elvezetni az Istennel való találkozás és megtérés hídjára.

Az új evangelizáció valóban emberhalászat. Azok tapasztalják meg, akik merik elhagyni a megszokott pasztoráció part menti vizeit, hogy elinduljanak az ismeretlen mély víz felé, amelyet nem tudnak kontrollálni, ahol új dolgokat kell

cselekedni, de ahol az Úr szavára hagyatkozva nagyon nagy halfogás ígérete várakozik.

„Nem szégyellem ugyanis az evangéliumot, mert Isten ereje az minden hívő üdvösségére.” (Róm 1,16)

Felhasznált irodalom

- José H. Prado Flores, Hogyan evangelizáljuk a megkereszteltet?, Marana Tha 2000 Alapítvány, Budapest, 1999.
- Kunszabó Zoltán (szerk.), Városmisszió felkészülési füzetek I., Budapest, 2006
- Fabio Cardi, A te Igéd tűz, Új Város, Budapest 2009
- Ferenc pápa: Az evangélium öröme, Szent István Társulat, Budapest, 2014